

El llenguatge

Estimar-se-la

L'ús pronominal de certs verbs —és a dir, el seu ús amb el reforç d'una partícula pronominal, idèntica a la del pronom reflexiu, però sense cap funció sintàctica— pot comportar un sentit diferent d'aquest verb, amb una diferència que sovint es redueix a un simple matis. Així, el verb imaginar, usat pronominalment, adquireix el sentit de «pensar-se» o «suposar». En canvi, el verb jugar, significant «arriscar una quantitat al joc», tant es pot usar amb el reforç pronominal com sense —M'hi jugo mil pessetes i Hi jugo mil pessetes—, però en el primer cas s'intensifica la idea de risc, de possibilitat de pèrdua de la quantitat jugada.

El verb estimar pot usar-se també pronominalment, és a dir, estimar-se, encara que aquest ús no és recollit ni pel Diccionari Fabra ni per la Gran Enciclopèdia Catalana, que indiquen únicament —quant a l'ús pronominal d'aquest verb— el que té en la locució estimar-se més, que significa «preferir». Amb el reforç de la partícula pronominal, el verb estimar adquireix un significat més matissat, que permet d'usar-lo en moltes ocasions en què, sense aquest reforç, podria considerar-se desplaçat, o qui sap si comprometedor i tot. Així, si diem En Pere se l'estima molt, aquella noia, indiquem un afecte de natura poc definida, o molt àmplia, que podria ésser de caràcter germani-voí. Però una frase com aquesta, que pot servir, si convé, un propòsit d'ambigüitat o de poca precisió, només és possible amb certes combinacions pronominals, amb la imprescindible intervenció d'un pronom de tercera persona. (Notem que Se l'estima molt més aviat seria interpretat com Hom l'estima molt.) Ahir ens referíem a les limitacions que coneixen les combinacions dels pronoms de primera i segona persona entre ells, especialment amb el verb en primera persona. En aquest cas, i en molts d'altres, no únicament no fóra possible «Te m'estimo molt» sinó tampoc, creiem, «Te m'estimes molt», frase de la llengua teòrica que segurament no resultaria intel·ligible. El recurs a les formes fortes dels pronoms, precedides per la preposició a, no seria tampoc vàlid i, per tant, caldria prescindir del verb estimar-se i recórrer a certes perfrasis com tenir afecte o tenir estimació: Em tens molt afecte. Et tinc molta estimació.

Albert Jané